

שלחו להדפסה

גודל פונט

| דעות

בארץ

הפחתת מסים - חלום או מציאות?

בשנת 2008 הישראלים עבדו 197 יום עבור המדינה ורק 169 עבור עצמם. מדיניות שתשלב מספר גורמים תוך הורדת מסים יכולה להביא לצמיחה המיוחלת

זאב גולן

08:53 ,16.04.09

7 תגובות

עיתוני הימים האחרונים מלאים בכותרות על [תוכנית נתניהו](#) להפחתת מסים. מחד, נטען כי הורדת המסים חשובה להגדלת הייצוא ולהנעת גלגלי המשק, מאידך נטען כי תכנית זו הינה בגדר מס שפתיים והאוצר יאלץ לדחות אותה לשנת 2010, או בכלל [לבטלה](#). במקביל ישנן גם הזהרותיו של הנגיד פישר המתנגד להורדת המסים המתוכננת. אין פלא שהציבור יוצא מבולבל.

מדיניותו של נתניהו הדוגלת בהפחתת מסים הינה הפוכה מזו של נשיא ארה"ב, ברק אובמה, הדוגל בהוצאות ממשלה גדולות ובהפיכת יסודות הכלכלה האמריקאית. במקרה של הפחתת המסים ממשל אובמה למעשה מתעלם מנסיון העבר של ארה"ב בתקופת נשיאה הקודמים. נסיון הורדות המסים בארה"ב מוכיח כי דווקא בשנים שבהן הפחיתו מסים, סך התקבולים עלה, וכאשר העלו מסים, סך התקבולים ירד. כך בשנים 1986-1981 המס השולי העליון ירד מ-70% ל-28%, ונתח המיסים ששולם על ידי המאיון העליון עלה מ-17% ל-25%. כאשר העלו מסים בארה"ב, לדוגמה בשנת 1990, בה המס השולי עלה מ-28% ל-31%, סכום התקבולים אשר התקבל מהעשירים ביותר ירד מ-106 מיליארד דולר ל-96 מיליארד דולר. למרות שבשנת 2008 הורידה ממשלת ישראל את המסים במעט ומדרגת מס ההכנסה העליונה ירדה מ-48% ל-47%, וכן מס החברות הורד מ-29% ל-27%, נטל המס בארץ עדיין כבד.

כלי חינוכי המסייע למשלמי המסים להבין איזה חלק מכספם מוסט לממשלה הינו מדד "יום העצמאות ממס". את התאריך של יום העצמאות ממס מחשבים באמצעות היחס בין סך המסים שמשולם בידי האוכלוסייה להכנסה הלאומית נטו. כל שנה זהו למעשה היום בו האזרח הממוצע מפסיק לעבוד עבור הממשלה ומתחיל לצבור כסף לצריכה פרטית וחסכונית. בארץ החישוב נערך על ידי מכון ירושלים לחקר שווקים (JIMS).

ממדד זה עולה כי בשנת 2008 הישראלים עבדו 197 יום עבור המדינה ורק 169 עבור עצמם. זאת ועוד, במצטבר משנת 1990 ועד 2008, משלם המסים הישראלי עבד יותר עבור המדינה מאשר עבור עצמו. למרות שאת נטל המס הכבד מרבים לייחס למצב הביטחוני, הישראלים עובדים רק 32 יום בשנה כדי לממן את תקציב הביטחון. גם אם תקציב הביטחון היה נעלם לגמרי, יום העצמאות ממס הישראלי עדיין היה נופל באמצע יוני, כחודשיים אחרי יום העצמאות ממס בארה"ב - 23 באפריל.

בהפחתת מסים גלומים יתרונות רבים: יצירת מקומות עבודה חדשים, ירידה בהעלמות מסים, הגדלת הביקושים ויצירת מומנטום אשר יביא לתחילת המפנה בכלכלה הישראלית, ובהמשך להגדלת הכנסות המדינה ממסים. אולם חשוב לבחון את הורדת המסים כחלק אחד מתוך מכלול של מספר גורמים חשובים כמו זכויות רכוש, מטבע יציב, חוקי עבודה, אבטחת זכויות הקניין, רגולציה של אשראי, הוצאות ממשלתיות ועוד.

מדיניות כוללת שתשלב נכון את הגורמים הללו תוך הורדת מסים ומיקסום התועלת של צעד זה, תביא לצמיחה המיוחלת, מבלי להביא להשלכות החמורות מפניהן הנגיד פישר מזהיר חדשות לבקרים.

הכותב הוא מנהל המרכז למדיניות ציבורית במכון ירושלים לחקר שווקים